

Bachelor Scriptie / Bachelor Thesis

Aanslagen Islamitische Staat en Reacties op Twitter: De relatie tussen
de Ruimtelijke Afstand van Aanslagen en de Negatieve Affect in
Reacties hierop in Nederlandse Tweets.

Terrorist Attacks by IS and Reactions on Twitter: The relation
between the Spatial Distance of the Attacks and the Negative Affect in
Reactions to these events in Dutch Tweets.

Daphne Spreeuwenberg - s4375890

daphne.spreeuwenberg@student.ru.nl - 0611412341

Communicatie- en Informatiewetenschappen

Begeleidster en eerste beoordelaar: L. van Lent

Tweede beoordelaar: A. van Hooft

28-01-2017

Radboud Universiteit Nijmegen

Radboud Universiteit

Aanslagen Islamitische Staat en Reacties op Twitter: De relatie tussen de Ruimtelijke Afstand van Aanslagen en de Negatieve Affect in Reacties hierop in Nederlandse Tweets.

Abstract

Het huidige onderzoek richt zich op de vraag in welke mate er sprake is van een relatie tussen de ruimtelijke afstand van een aanslag en de manier waarop daar in Nederlandse tweets met angst, woede en intensiteit op wordt gereageerd. Het onderzoek is voor een groot deel gebaseerd op de Construal Level Theory of Psychological Distance (Trope & Liberman, 2010), dat aangetoond heeft dat er een verband is tussen de ruimtelijke afstand van een stimulus en de manier waarop deze geïnterpreteerd wordt. Enkele andere onderzoeken hebben de relatie tussen deze ruimtelijke afstand en emoties bevestigd. Na vooronderzoek naar eerdere studies werden er zes hypothesen opgesteld. Met behulp van twitterdata is een corpus opgesteld met hierin Nederlandse tweets met de trefwoorden 'Bagdad', 'Beiroet', 'Brussel' en 'Parijs' die gepost zijn tot maximaal 1 week nadat de aanslag plaatsvond. Na codering van de tweets konden deze getoetst worden door middel van de chi-square. Resultaten lieten een verband zien tussen de ruimtelijke afstand van een tweet en de intensiteit. Bij een korte ruimtelijke afstand bleek er meer intensiteit in de tweets voor te komen. Ook werd er een onderling verband gevonden tussen de variabelen Intensiteit en Woede waarbij zichtbaar werd dat wanneer een tweet woede bevatte de kans groter is dat deze tweet ook geïntensiveerd was. Hiermee konden twee hypothesen bevestigd worden. De overige vier werden verworpen. Een mogelijke verklaring voor de resultaten is dat woede leidt tot overdrijving (Van der Pligt & Koomen, 2009), in dit geval overdrijving van het taalgebruik. Een verklaring voor de verwerping van enkele hypothesen kan zijn dat de onderzochte stimulus erg onverwacht en heftig is, waardoor andere emoties eerst plaatsvinden en de heftigere emoties later opkomen. Dit zou tevens een interessant uitgangspunt kunnen zijn voor volgend onderzoek.

Introductie

Tegenwoordig is het vaak in het nieuws; de lang voortdurende strijd tussen de terreurbeweging Islamitische Staat en de inmiddels vele landen die deze tegen willen gaan. Voorheen was de beweging actief onder de naam ISIS, een afkorting voor Islamitische Staat in Irak en Syrië (Terrorismemonitor.nl, 2016). Dit is dan ook het gebied waar de strijd begon. Wanneer de strijd begon, is moeilijk aan te duiden, aangezien het is voortgevloeid uit de oorlog die de toenmalige Amerikaanse president George W. Bush in 2003 uitriep tegen Saddam Hoessein (Oudheusden, 2016). Door een opstapeling aan gebeurtenissen zijn veel staten in het Midden-Oosten in conflict, vaak geleid door religie als leidraad. Beemsterboer (2015) stelt dat de Islamitische Staat “zowel het product als een aanstichter van de groeiende haat” is. Dit toont aan hoe de situatie verergert door de aanwezigheid van de IS, maar dat de IS als het ware ook gevoed wordt door de situatie. In het jaar 2014 leken de ontwikkelingen in een snelvaart te gaan. Steeds meer landen werden betrokken in de strijd, ook landen binnen Europa. Dit laat een verschuiving zien van de strijd die eerst uitsluitend binnen landen in het Midden-Oosten plaatsvond. IS veroorzaakte aanslagen in grote steden van Europa. Alsulaiman (2015) benoemt dat dezelfde strijd met dezelfde strategie nu naar Europa geëxporteerd is. Verwacht wordt dat dit soort aanslagen veel onrust teweegbrengen binnen de Europese bevolking.

Het huidig onderzoek zal zich gaan richten op de reacties die dit soort aanslagen hebben opgeroepen bij Nederlanders. Er zal worden gekeken naar de reacties van Nederlanders op vier verschillende aanslagen. Deze reacties zullen worden verkregen via twitterdata. De aanslagen waarop de focus zal worden gelegd tijdens dit onderzoek zijn de aanslagen die hebben plaatsgevonden in Brussel, Parijs, Beiroet en Bagdad. Hierbij kan er een verschil worden gemaakt tussen aanslagen die in Europa plaatsvonden en in het Midden-Oosten. Het is van belang om erachter te komen wat voor effect de aanslagen hebben gehad op reacties van Nederlanders omdat hierover nog weinig bekend is. Het is juist belangrijk om nu de situatie nog erg actueel is te gaan kijken wat het directe effect hiervan is op de reacties van Nederlanders. Het kan voor autoriteiten een aansporing zijn voor de manier waarop zij Nederlanders hierover benaderen. Juist nu het conflict nog volop gaande is, kunnen resultaten van dit onderzoek verheldering bieden over wat mogelijke volgende stappen zijn. Op wetenschappelijk gebied biedt het huidig onderzoek veel vernieuwingen. De meeste onderzoeken op dit gebied zijn vaak experimenten geweest, maar er is nog weinig duidelijk over echte reacties op daadwerkelijk gebeurde situaties. Het huidig onderzoek zal gebruik

gaan maken van twitterdata, waarmee echte reacties op een situatie naar voren komen. Door deze tweets te analyseren zal er worden gekeken of het afstandsverschil van de aanslagen invloed heeft op de negatieve affect van Nederlanders en daarbij zal worden gekeken naar de mate waarin angst, woede en intensiteit naar voren komen in de tweets. Het huidig onderzoek geeft dus niet alleen inzicht in daadwerkelijke reacties op daadwerkelijk gebeurde situaties, maar geeft hiermee ook inzicht op hoe de negatieve affect van Nederlanders beïnvloed kan worden en of er een duidelijk overheersende emotie te zien is over de situatie.

Omdat de ruimtelijke afstand tussen de aanslagen een grote rol speelt in het huidig onderzoek zal de Construal Level Theory of Psychological Distance (Trope & Liberman, 2010) bij het huidige onderzoek worden betrokken. Deze theorie beschrijft de relatie tussen verschillende stimuli en hoe deze geïnterpreteerd of beschreven worden. Voorbeelden van stimuli zijn mensen, evenementen en objecten (Liberman & Trope, 2008). In het huidig onderzoek zullen de aanslagen als stimuli werken. De stimuli kunnen op twee manieren geïnterpreteerd worden: als high-level stimuli of low-level stimuli. Deze interpretaties worden ook wel construals genoemd. High-level construals zijn schematisch, abstract en niet gedetailleerd. Dit staat in contrast met low-level construals, die juist concreet en gedetailleerd zijn. Een voorbeeld hiervan is het verschil tussen de benaming van ‘een mobiele telefoon’ of ‘een communicatief voorwerp’, waarbij de eerste een low-level construal is en de tweede is een high-level construal (Trope & Liberman, 2010). Om dit te betrekken naar het huidig onderzoek kan er gesteld worden dat ‘een aanslag’ high-level is en ‘een autobom’ een voorbeeld van low-level construals.

Deze verschillende manieren van interpretatie hangen volgens Liberman en Trope (2008) samen met dimensies van psychologische afstand. Er zijn verschillende dimensies, namelijk, ruimtelijke afstand, temporale afstand, sociale afstand en hypothetische afstand. Liberman en Trope (2008) stellen dat mensen eerder geneigd zijn om high-construal associaties te vormen over stimuli die een psychologisch verre afstand hebben en over stimuli die een psychologisch korte afstand hebben zullen mensen eerder low-level associaties vormen (Liberman & Trope, 2008).

Een van de dimensies die Liberman en Trope (2008) benoemden, de dimensie van ruimtelijke afstand, zal verder aan bod komen in het huidig onderzoek. De afstandsdimensie van ruimtelijke afstand zal worden onderzocht door te kijken naar aanslagen die in het Midden-Oosten hebben plaatsgevonden en aanslagen die in West-Europa hebben plaatsgevonden. Er zal geanalyseerd worden of er een verschil zit in reacties op aanslagen die

voor Nederlanders ver weg plaatsvonden ten opzichte van reacties op aanslagen die voor Nederlanders dichtbij plaatsvonden. Ook zal er worden gekeken of er een effect te zien is op de negatieve affect van Nederlanders. Hierbij zal de focus liggen op de variabelen Angst, Woede en Intensiteit.

Verschillende onderzoeken laten een verband zien tussen psychologische afstand en emoties. Onderzoek van Van Boven, Kane, McGraw en Dale (2010) liet al zien dat er een relatie bestaat tussen de psychologische afstand en hoe de participanten hun emoties ervaren. Hierbij bleek dat op het moment dat iets psychologisch dichtbij is, emoties heftiger werden ervaren door participanten. Han, Duhachek en Agrawal (2014) ondervonden in hun onderzoek ook een samenhang tussen emoties en de Construal Level Theory. Uit het onderzoek bleek dat het beoordelingsvermogen en de overtuiging van participanten beïnvloed werden door emotie en het gebruik van construals. Ook werden er verschillende effecten van emoties zichtbaar op onbewuste beslissingen. Het huidige onderzoek zal ook ingaan op emoties, dan wel op de emoties angst en woede. Door de heftigheid van de onverwachte stimulus, de aanslagen, is ervoor gekozen om als variabelen deze twee sterke emoties te onderzoeken. Er zal gekeken worden of er een relatie bestaat tussen de ruimtelijke afstand van de stimulus en de mate waarin de variabelen Angst en Woede naar voren komen in reacties van Nederlanders.

Hoewel er al vaker onderzoek is gedaan naar de Construal Level Theory in combinatie met emoties, bijvoorbeeld in experimentele setting, is dit nog weinig onderzocht in daadwerkelijk gebeurde situaties. Het gebruik van twitterdata kan hierdoor nieuwe inzichten geven. Door in het huidige onderzoek deze real-life-data in te zetten als corpus kan er een goed algemeen beeld gevormd worden over de reacties van Nederlanders op aanslagen. Onderzoek van Bollen, Mao en Pepe (2011) liet al zien dat via twitterberichten goed zichtbaar wordt wat de publieke stemming of emotie is en dat stimuli via deze mediakanalen hier ook invloed op kunnen uitoefenen. In het huidige onderzoek zal het gebruik van de twitterdata worden gecombineerd met de Construal Level Theory. Er kan hiermee bijvoorbeeld worden onderzocht of er angst overheerst in de Nederlandse samenleving na de aanslagen, of dat angst juist weinig terug zien is in tweets. Het zou kunnen dat men een stuk heftiger reageert op de aanslagen die binnen Europa plaatsvonden. Er kan een algemeen beeld gevormd worden over de reacties van Nederlanders. Het gebruik van tweets speelt hiermee dus een essentiële rol in het huidige onderzoek.

Er zijn al enkele onderzoeken gedaan die op dezelfde manier opgezet zijn als het huidige onderzoek en ook gebruik maken van tweets. Van Lent et al. (2016) analyseerde door

middel van tweets de reacties van Nederlanders op de ebola-epidemie. Uit het onderzoek bleek dat zodra de eerste gevallen van de ziekte Middellandse Zee over kwamen en dus binnen Europa plaatsvonden, de angst voor ebola ineens veel groter werd bij de Nederlanders. Uit de resultaten van het onderzoek wordt duidelijk dat de ruimtelijke afstand veel invloed heeft op de mate van angst bij Nederlanders over de desbetreffende situatie. Het huidige onderzoek richt zich ook op de ruimtelijke afstand, maar neemt hiermee IS-gerelateerde aanslagen als stimulus. Ook zal er gekeken worden naar bestaande reacties door middel van corpora bestaande uit tweets. Het zou zo kunnen zijn dat er eenzelfde soort effect te zien gaat worden als bij dit onderzoek naar de ebola-epidemie en dat emoties als angst en woede een stuk duidelijker aanwezig zijn op het moment dat er gekeken wordt naar een aanslag die dichtbij plaatsvindt.

Het gebruik van tweets is een opkomend populaire methode van dataverzameling. Pak en Paroubek (2010) noemen het posten van tweets micro-bloggen en stellen dat Twitter veruit het populairste platform hiervoor is. Miljoenen mensen delen hun mening over verschillende aspecten in het dagelijks leven. Dit maakt Twitter volgens Pak en Paroubek (2010) een perfect medium voor dataverzameling voor opiniepeilingen of sentiment-onderzoeken. Er zijn nog niet zo veel onderzoeken die Twitter als middel voor dataverzameling hebben gebruikt in de context die in het huidige onderzoek naar voren komt. Dit maakt het extra interessant om Twitter te betrekken bij het huidige onderzoek.

Een groot voordeel van het gebruik van twitter als manier van dataverzameling is dat het miljoenen gebruikers heeft van veel verschillende achtergronden wereldwijd verspreid. Er zijn dus veel verschillende soorten mensen vertegenwoordigd. Van de twittergebruikers is 50% tussen de leeftijd van 15 en 19 jaar en 37% tussen de 20 en 39 jaar (Oosterveer, 2014). Dit laat zien dat de leeftijdscategorieën nog niet geheel evenredig verdeeld zijn waardoor er geen één op één relatie mag worden vastgesteld. Echter is het niet bekend of deze leeftjidsverdeling hetzelfde blijft wanneer het gaat om tweets over nieuwsonderwerpen zoals de aanslagen die in het huidige onderzoek aan bod komen. Desalniettemin blijft het een erg efficiënt middel om data mee te verzamelen en geeft het een goede indicatie over de verschillende attitudes die heersen in de Nederlandse samenleving.

Onderzoek van Vo en Collier (2013) liet zien dat er vaak angst op twitter geuit wordt nadat er een grote aardbeving heeft plaatsgevonden. Het zou zo kunnen zijn dat het huidige onderzoek eenzelfde effect laat zien na een aanslag. In het huidige onderzoek zal de Construal Level Theory gecombineerd worden met dit soort uitingen op twitter. Eerder onderzoek heeft

namelijk al aangetoond dat emoties heftiger worden naarmate de psychologische afstand kleiner wordt (Van Boven, Kane, McGraw & Dale, 2010). Het huidig onderzoek zal zich richten op de variabelen Angst en Woede. De Nederlandse bevolking blijkt, in vergelijking met andere Europese landen, het meest bang geworden voor terrorisme. In 2006 zag maar liefst 40% van de Nederlandse bevolking terrorisme als een van de meest dreigende confrontaties waar Nederland mee kampte (Bakker, 2006). In ditzelfde artikel wordt ook aangegeven dat er een gevoel heerst dat het gevaar nu wel heel dichtbij komt. Hieruit kan worden afgeleid dat er een mogelijkheid is dat er in het huidige onderzoek een relatie zal bestaan tussen de ruimtelijke afstand en de mate waarin angst wordt geuit op twitter. Meer recente data van de Europese Commissie laat zien dat de hierboven beschreven angst nog steeds heerst binnen de samenleving. De cijfers geven aan dat tussen november 2014 en mei 2015 de angst voor terrorisme met maar liefst 17% is toegenomen. Dit laat een erg snelle stijging zien (Europa Nu, 2015).

Omdat er in dit onderzoek gekeken zal gaan worden naar twitterberichten, zullen de emoties alleen detecteerbaar zijn in tekstuele uitingen. Furedi (2011) stelt dat woorden en andere tekstuele uitingen cultuur en tijdsgebonden zijn. Hij beargumenteert dat het lijkt alsof angst tegenwoordig een eigen leven is gaan leiden en noemt het een op zichzelf staand probleem waar vaak geen aanleiding meer aan gekoppeld wordt. Alleen het gevoel van angst is al genoeg om als dreiging te worden gezien. De angst voor terrorisme kan hier een heel goed voorbeeld van zijn. Op het moment dat de angst er is voelt men zich niet meer veilig en is de dreiging aanwezig.

Er wordt verwacht dat angst vaak gepaard gaat met woede in de context van het huidig onderzoek. In voorgaande onderzoeken is woede beduidend minder bestudeerd in vergelijking met de emotie angst. Toch blijkt woede een direct gevolg te zijn van het ervaren van dreiging. Onderzoek van Van der Pligt en Koomen (2009) liet zien dat na het ervaren van een dreiging er sociale identiteitsprocessen zullen plaatsvinden die kunnen leiden tot twee soorten reacties: cognities en emoties. Voorbeelden van cognities die genoemd worden zijn *onrecht*, *ontevredenheid*, *zelfwaardering* en *onzekerheid*. Voorbeelden van emoties die besproken worden zijn *woede* en *angst*, maar ook *minachting* en *afkeer*. Er is gekozen om Woede en Angst beide als variabelen in het huidig onderzoek te betrekken en het zal interessant zijn om te kijken of er ook een relatie tussen de twee variabelen onderling bestaat.

Van der Pligt en Koomen (2009) stellen dat woede vaak voort groeit uit frustratie en vrees. Het zou dus zo kunnen zijn dat woede een gevolg is van angst. Zij beargumenteren ook

dat woede vaak op iets of iemand gericht is. Vaak is dit op hetgeen wat de dreiging veroorzaakt, maar het kan ook resulteren in verplaatste woede. In dat geval wordt de woede geuit op stimuli die niets met de dreiging te maken hebben. Een voorbeeld hiervan dat betrekking heeft op het huidige onderzoek is generalisering. Dit zou betekenen dat in plaats van de woede uitsluitend op de Islamitische Staat te richten, de woede ook gericht wordt op bijvoorbeeld alle islamieten. In het huidige onderzoek zal dit verschil niet worden meegenomen en zal er alleen gefocust worden op de vraag of woede wel of niet aanwezig is in een tweet.

Een ander gevolg van woede dat in het onderzoek van Van der Pligt en Koomen (2009) wordt aangehaald is dat het kan leiden tot het overdrijven van bepaalde acties. Het zal interessant zijn om te zien of woede dan ook gepaard zal gaan met overdrijvingen in het taalgebruik. Als dit zo blijkt te zijn zal er wellicht een relatie kunnen zijn tussen de geuite woede in een tweet en de mate van intensiteit van het taalgebruik in een tweet.

Tweets bevatten vaak tekstuele aanwijzingen die kunnen wijzen naar de heftigheid van taaluitingen. Deze worden ook wel intensiveerders genoemd en hiermee zal de intensiteit van een tweet gemeten worden in het huidige onderzoek. Van Mulken en Schellens (2012) hebben onderzoek gedaan naar intensiveerders. Een intensiveerder is een middel voor taalgebruikers om extra kracht bij te zetten bij wat ze willen overbrengen. Dit kan door middel van bijvoorbeeld intensiverende voorvoegsels of beeldspraak, maar ook al door gebruik van interpunctie. Als er aan het eind van een zin een uitroepteken staat in plaats van een punt, dan komt dit al veel sterker over. Zo zijn er verschillende manieren om middels intensiveerders meer emotie of heftigheid in een bericht te stoppen. Van Mulken en Schellens (2006) hebben de verschillende soorten intensiveerders samen gezet in een tabel met hierbij een voorbeeld. Dit model wordt ook wel het TIM-model genoemd. Het TIM-model is te zien in Figuur 1 dat is toegevoegd aan de bijlagen. Het huidige onderzoek zal geen soorten intensiveerders gaan onderscheiden uit de tweets, maar zal kijken naar de mate van intensivering. Hierbij zullen er verschillende categorieën gemaakt worden.

Het huidige onderzoek zal twitterberichten gaan analyseren op de variabelen Angst, Woede en Intensiteit. De algemene hoofdvraag waar dit onderzoek zich op zal gaan richten is de volgende: In welke mate is er een relatie tussen de ruimtelijke afstand van een aanslag en de manier waarop daar in Nederlandse tweets met angst, woede en intensiteit op wordt gereageerd? Naar aanleiding van deze algemene hoofdvraag zijn volgende hypothesen ontwikkeld:

H1: Naarmate de ruimtelijke afstand kleiner wordt zal er significant meer angst te zien zijn in Nederlandse tweets.

H2: Naarmate de ruimtelijke afstand kleiner wordt zal er significant meer woede te zien zijn in Nederlandse tweets.

H3: Naarmate de ruimtelijke afstand kleiner wordt zal er significant meer intensiteit te zien zijn in het taalgebruik in Nederlandse tweets.

H4: Naarmate er meer angst te zien is in tweets zal er ook significant meer woede te zien zijn in tweets.

H5: Naarmate er meer angst te zien is in tweets zal er ook significant meer intensiteit te zien zijn in tweets.

H6: Naarmate er meer woede te zien is in tweets zal er ook significant meer intensiteit te zien zijn in tweets.

Methode

Materiaal

Er zullen vier corpora worden opgebouwd door vijf studenten aan de Radboud Universiteit, met in totaal 4000 twitterberichten. Deze twitterberichten zijn ontnomen uit een bestaande database, te raadplegen op www.twiqs.nl, waarbij gezocht is op de trefwoorden 'Parijs', 'Brussel', 'Beiroet' en 'Bagdad'. Hierbij zijn er twitterberichten gebruikt vanaf het moment van de aanslag tot maximaal één week erna. De precieze data zijn de volgende:

Parijs: 13-11-2015 t/m 19-11-2015 (totaal aantal tweets: 253.054)

Brussel: 22-03-2016 t/m 28-03-2016 (totaal aantal tweets: 181.462)

Beiroet: 12-11-2015 t/m 18-11-2015 (totaal aantal tweets: 2756)

Bagdad: 03-07-2016 t/m 09-07-2016 (totaal aantal tweets: 5167)

Deze aanslagen zijn gekozen omdat ze alle vier zijn opgeëist door de IS. De ruimtelijke afstand van Nederland naar Parijs en Brussel is klein en naar Beiroet en Bagdad is groot. Dit zou na de analyse kunnen bijdragen aan het bevestigen of verwerpen van de Construal Level Theory. Bij het selecteren van de tweets wordt dus rekening gehouden met de inhoud van de tweet en de datum waarop deze geplaatst is. De gehele tweet zal worden geanalyseerd, inclusief hashtags. Door middel van random sample is voor elk van de aanslagen een (kleinere) corpus samengesteld.

Procedure

De tweets zullen worden geanalyseerd op drie variabelen: Angst, Woede en Intensiteit. Om deze variabelen te kunnen coderen is er een categorisering gemaakt. Bij deze categorisering is rekening gehouden met de volgende definities:

Angst: An emotional response of dread or anxiety to terrorist attacks or symbols that a person associates with terrorist attacks (Ferraro, 1995)

Woede: A strong uncomfortable or volatile emotional response to terrorist attacks or symbols that a person associates with terrorist attacks (Videbeck, 2013)

Intensiteit: Een middel voor taalgebruikers om extra kracht bij te zetten bij wat ze willen overbrengen (Van Mulken en Schellens, 2012)

Bij de totstandkoming van de definities zijn enkele aanpassingen gemaakt om deze beter te laten aansluiten bij het onderwerpen van het huidig onderzoek. Hierbij zijn enkele woorden toegevoegd, zoals bijvoorbeeld de benoeming van onze stimulus, terroristische aanslagen. Ook zijn sommige definities iets sterker gemaakt om deze beter aan te laten sluiten op de sterke emoties die als variabelen gekozen zijn. Er is voor gekozen om bij de variabelen Angst en Woede deze alleen te coderen wanneer het ook daadwerkelijk op de aanslag zelf gericht was. Bij de variabele Intensiteit is wel naar iedere mogelijke aanduiding gekeken.

Naast de variabelen die betrokken zijn in de hypothesen is er nog een extra codering gedaan over de categorie Bron. Hierbij is alleen gekeken naar de gebruikersnaam en uiteindelijk zullen hiermee de tweets worden geselecteerd op het gegeven of ze door een persoon verstuurd zijn of door overige gebruikers zoals bedrijven, nieuwsplatforms en dergelijken. Hierbij zal gebruik worden gemaakt van de volgende twee categorieën: 1=persoon, 2=overig. Deze codering zal worden uitgevoerd om uiteindelijk de overige kanalen weg te kunnen filteren waardoor alleen de tweets die door personen geplaatst zijn gecodeerd zullen worden en hiermee dus uitsluitend persoonlijke reacties geanalyseerd worden. Voordat de toets uitgevoerd zal worden zal er allereerst een selectie plaatsvinden waardoor alleen de tweets die gecodeerd zijn als Bron = persoon meegenomen worden in de analyse.

De volgende tabellen laten zien in welke categorieën er gecodeerd zal gaan worden per variabele.

Tabel 1. De categorisering van de extra variabele Bron

<i>Categorie</i>	<i>Omschrijving</i>	<i>Voorbeeld</i>
1: Persoon	Gebruikersnaam duidt persoon aan	“Hendrik02”
2: Overig	Gebruikersnaam duidt een ander soort gebruiker aan	“RTLNieuws, RodeKruis”

Tabel 2. De categorisering van de variabele Angst

<i>Categorie</i>	<i>Omschrijving</i>	<i>Voorbeeld</i>
1: Geen angst	Geen uitingen van angst	“Mijn gedachten gaan uit naar de slachtoffers”
2: Wel angst	Eén of meer uitingen van angst	“Zou dit ook in Nederland kunnen gaan gebeuren?”

Indicatoren van Angst waren keywords zoals “Het komt nu echt dichtbij” en “bang” of emoticons zoals 😓.

Tabel 3. De categorisering van de variabele Woede

<i>Categorie</i>	<i>Omschrijving</i>	<i>Voorbeeld</i>
1: Geen woede	Geen uitingen van woede	“Een rampzalige gebeurtenis”
2: Wel woede	Eén of meer uitingen van woede	“Dat ze allemaal maar oprotten en dit in hun eigen land uitvechten”.

Indicatoren van Woede waren keywords zoals “oprotten”, “boos” en scheldwoorden of emoticons zoals 😡.

Tabel 4. De categorisering van de variabele Intensiteit

<i>Categorie</i>	<i>Omschrijving</i>	<i>Voorbeeld</i>
1: Geen intensiteit	Geen intensiveerders	“Het is erg dat dit heeft plaatsgevonden”
2: Weinig intensiteit	Eén intensiveerder	“Verschrikkelijk voor de nabestaanden”
3: Veel intensiteit	Twee of meer intensiveerders, óf overmatig gebruik van hoofdletters en uitroeptekens	“HEFTIG!! Hoe heeft dit in godsnaam kunnen gebeuren????!! 😞”

Indicatoren van Intensiteit waren keywords die vervangen zouden kunnen worden door een zwakkere variant. Bijvoorbeeld “verschrikkelijk” als intensiverend woord dat vervangen kan worden door “erg”. Maar ook bepaalde woordconstructies, leestekens of emoticons.

Bij de variabele Intensiteit zal het TIM-model van Van Mulken en Schellens (2006, bijlage 1) als ondersteuning worden gebruikt om er zeker van te zijn dat tijdens het coderen alle soorten intensiveerders zijn meegenomen. Bij het coderen van de variabelen kunnen ook emoticons worden gecodeerd. Overmatige gebruik van dezelfde emoticon zal gecodeerd worden als veel intensiteit.

De berichten zullen door vijf codeurs onafhankelijk worden gecodeerd. De corpus is opgesplitst in vijf delen, waarbij een deel van de berichten overlappen en dus dubbel zullen worden gecodeerd. Deze manier wordt ingezet om een interbeoordelaarsbetrouwbaarheid te kunnen vaststellen. De overige berichten die niet overlappen worden maar door één codeur gecodeerd. Wanneer alle berichten zijn gecodeerd wordt er eerst een selectie gedaan op de extra variabele Bron om hiermee alleen de tweets die geplaatst zijn door personen te selecteren. Dit zijn de tweets die uiteindelijk voor de toetsing gebruikt zullen worden. Dit komt uit op een uiteindelijke corpus van 2819 tweets. Hierna wordt er gekeken naar de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid. Omdat er op ordinaal meetniveau gecodeerd is zal hierom de Cohen's Kappa berekend worden. Deze is hieronder te zien.

De interbeoordelaarsbetrouwbaarheid van de variabele Angst was onbetrouwbaar: $\kappa = .23$, $p < .001$

De interbeoordelaarsbetrouwbaarheid van de variabele Woede was marginaal betrouwbaar: $\kappa = .54$, $p < .001$

De interbeoordelaarsbetrouwbaarheid van de variabele Intensiteit was onbetrouwbaar: $\kappa = .36$, $p < .001$

Naar aanleiding van de teleurstellende Kappa's zijn de mismatches van de tweets die twee maal gecodeerd waren herzien. Een van de codeurs heeft hiervoor een definitieve codering gemaakt, door de twee verschillende coderingen met elkaar te vergelijken en hierna zelf het uiteindelijke oordeel te geven. Hiervoor is een extra kolom gemaakt met de

definitieve codering van de mismatches. De tweets die maar één codering hadden zijn overgenomen zonder hier een tweede oordeel over te geven. Met deze uiteindelijke kolom is vervolgens de toetsing gedaan.

Statistische toetsing

Na de berekening van de Cohen's Kappa zullen de gecodeerde data worden getoetst om te kijken of er significante effecten en relaties op het gebied van de gecodeerde variabelen te vinden zijn. Naar verwachting zal de chi-square toets voldoende zijn om hypothesen te kunnen beantwoorden. Er zal een chi-square toets worden uitgevoerd om te kunnen onderzoeken of er een verband kan worden waargenomen tussen de variabelen Afstand en Angst, Afstand en Woede en de variabelen Afstand en Intensiteit. Ook zal er getoetst worden of er ook een verband kan worden waargenomen tussen de variabelen onderling in toetsing tussen Angst en Woede, Angst en Intensiteit en de variabelen Woede en Intensiteit.

Resultaten

Tabel 5. Kruistabel Afstand*Angst

		Angst				Totaal
		Ja		Nee		
		<i>N</i>	%	<i>N</i>	%	
Afstand	Dichtbij	28	65.12	1548	55.76	1576
	Ver weg	15	34.88	1228	44.24	1243
Totaal		43	100	2776	100	2819
% totaal		1.53		98.47		100

Uit de chi-kwadraat toets bleek geen significant verband te bestaan tussen de afstand van de aanslag en de hoeveelheid angst er in de reacties te zien was ($\chi^2(1) = 1.503, p = .220$). In tabel 5 is te zien dat er over het algemeen heel weinig angst te gevonden is in de tweets (1.53%). Als er al angst in de reacties gedetecteerd was dan was er zowel absoluut als relatief gezien wel meer angst te zien in de tweets over aanslagen die dichtbij plaatsvonden (65.12%) in vergelijking met aanslagen die ver weg plaatsvonden (34.88%). Omdat het maar om zo weinig tweets gaat is dit verschil is minimaal.

Tabel 6. Kruistabel Afstand*Woede

		Woede				Totaal
		Ja		Nee		
		<i>N</i>	%	<i>N</i>	%	
Afstand	Dichtbij	46	50.55	1530	56.09	1576
	Ver weg	45	49.45	1198	43.91	1243
Totaal		91	100	2728	100	2819

Uit de chi-kwadraat toets bleek geen significant verband te bestaan tussen de afstand van de aanslag en de hoeveelheid woede er in de reacties te zien was ($\chi^2(1) = 1.095, p = 0.295$). In tabel 6 is te zien dat het verschil tussen de absolute aantallen van tweets waarin woede werd aangetroffen voor de aanslagen die dichtbij (46) en ver weg (45) plaatsvonden

maar één tweet is. Er is hier sprake van een verschil van nog geen half procent. Er is hier dus duidelijk géén sprake van een significant effect

Tabel 7. Kruistabel Afstand*Intensiteit

	Intensiteit						Totaal
	Niet geïntensiveerd		Licht geïntensiveerd		Zwaar geïntensiveerd		
	<i>N</i>	%	<i>N</i>	%	<i>N</i>	%	
Afstand Dichtbij	1159	57.98	297	51.11	120	50.2	1576
Ver weg	840	42.02	284	48.88	119	49.8	1243
Totaal	1999	100	581	100	239	100	2819

Uit de chi-kwadraat toets bleek een significant verband te bestaan tussen de afstand van de aanslag en de intensiteit van de reacties ($\chi^2(2) = 12.033, p=.002$). In tabel 7 is te zien dat tweets over aanslagen dichtbij zowel vaker licht (51.11%) als zwaar (50.2%) geïntensiveerd waren. De absolute getallen laten zien dat de meeste tweets niet geïntensiveerd waren (1159). Toch was het deel van de tweets dat wel geïntensiveerd was dusdanig groot dat er een significant effect zichtbaar is.

Tabel 8. Kruistabel Angst*Woede

		Woede				Totaal
		Ja		Nee		
		<i>N</i>	%	<i>N</i>	%	
Angst	Ja	3	0.03	40	0.01	43
	Nee	88	0.97	2688	0,99	2776
Totaal		91	100	2728	100	2819

Uit de chi-kwadraat toets bleek géén significant verband te bestaan tussen de hoeveelheid angst die in reacties te zien was en de hoeveelheid woede er in de reacties te zien

was ($\chi^2(1) = 1.964, p=.161$). Tabel 8 laat zien dat weinig tweets (43) angst bevatten en dat hiervan in maar drie tweets ook woede teruggevonden is. Dit is zo minimaal dat hier geen sprake is van een significant verband.

Tabel 9. Kruistabel Angst*Intensiteit

	Intensiteit						Totaal
	Niet geïntensiveerd		Licht geïntensiveerd		Zwaar geïntensiveerd		
	<i>N</i>	%	<i>N</i>	%	<i>N</i>	%	
Angst Ja	27	1.35	11	1.89	5	2.09	43
Nee	1972	98.65	570	98.11	234	97.91	2776
Totaal	1999	100	581	100	239	100	2819

Uit de chi-kwadraat toets bleek géén significant verband te bestaan tussen de hoeveelheid angst die in reacties te zien was en de intensiteit van de reacties ($\chi^2(2) = 1.441, p=.487$). In tabel 9 is te zien dat het percentage tweets dat geïntensiveerd was en ook angst bevatte maar rond de twee procent ligt (licht geïntensiveerd = 1.89%, zwaar geïntensiveerd = 2.09%). Met deze lage uitkomsten kan er geen significant verband gedetecteerd worden.

Tabel 10. Kruistabel Woede*Intensiteit

	Intensiteit						Totaal
	Niet geïntensiveerd		Licht geïntensiveerd		Zwaar geïntensiveerd		
	<i>N</i>	%	<i>N</i>	%	<i>N</i>	%	
Woede Ja	27	1.35	35	6.02	29	12.13	91
Nee	1972	98.65	546	93.98	210	87.87	2728
Totaal	1999	100	581	100	239	100	2819

Uit de chi-kwadraat toets bleek een significant verband te bestaan tussen de hoeveelheid woede die in reacties te zien was en de intensiteit van de reacties ($\chi^2(2) = 97.775$, $p < 0.01$). Tabel 10 laat zien dat wanneer tweets geïntensiveerd waren, er vaker ook woede in de tweets was vastgesteld dan wanneer tweets niet geïntensiveerd waren. Dit percentage was het hoogst bij zwaar geïntensiveerde tweets met ruim 12% (12.3%). Bij niet geïntensiveerde tweets was het percentage van tweets waar ook woede in voorkwam nog geen 1.5% (1.35%). Dit lijkt al een verband aan te geven en bevestigt dan ook het gevonden significante verband uit de chi-square toets.

Discussie

In dit onderzoek werd er gekeken naar de negatieve affect in reacties op aanslagen in Nederlandse tweets. De onderzoeksvraag luidde dan ook: In welke mate is er een relatie tussen de ruimtelijke afstand van een aanslag en de manier waarop daar in Nederlandse tweets met angst, woede en intensiteit op wordt gereageerd? Hierop volgend werden er zes hypothesen opgesteld met verwachtingen over de resultaten van dit onderzoek. Hiervan konden er twee bevestigd worden. De enige relatie dat in het onderzoek werd gevonden met betrekking op de Construal Level Theory was een verband tussen de ruimtelijke afstand van een aanslag en de intensiteit die in de Nederlandse tweets naar voren kwam. De ruimtelijke afstand van de aanslagen had niet significant invloed op de hoeveelheid angst of woede dat werd aangetroffen in de tweets. Wel bleek er nog een onderling verband te bestaan tussen de variabelen Woede en Intensiteit, waarbij zichtbaar werd dat wanneer een tweet woede bevatte de kans groter was dat deze tweet ook geïntensiveerd was. Hieronder zullen de resultaten aan de hand van de hypothesen nog apart worden toegelicht.

Allereerst werd er gekeken naar wat de ruimtelijke afstand van de aanslagen deed met de reacties van Nederlanders op het gebied van de variabelen Angst, Woede en Intensiteit. Uit de resultaten bleek geen significant verband te staan tussen de afstand van de aanslagen en de variabelen Angst en Woede. De Construal Level Theory van Trope en Liberman (2010), waarop de eerste hypothesen gebaseerd zijn, werd in het huidig onderzoek niet bevestigd. H1 en H2 werden verworpen. Opvallend is dat vergelijkbaar onderzoek van Van Lent, Sungur, Kunneman en Das (2016) wel een hele duidelijke bevestiging van de Construal Level Theory aantoonde. Dit onderzoek is qua opzet bijna gelijk aan het huidig onderzoek. Het enige grote verschil is de stimulus die onderzocht wordt. De stimulus “ebola-epidemie” is een geleidelijk opbouwende gebeurtenis, terwijl een aanslag onverwacht en heftig is. Dit verschil in stimulus kan ervoor gezorgd hebben dat de reacties van Nederlanders verschilden in de onderzoeken. Het zou kunnen zijn dat zo kort na een aanslag andere gevoelens overheersen bij Nederlanders en dat de onderzochte emoties zoals Angst en Woede pas later opkomen.

Een andere verklaring voor deze resultaten zou kunnen zijn dat in dreigende situaties angst vaak gepaard gaat met passiviteit en zichzelf terugtrekken (Van der Pligt en Koomen, 2009). Dit lijkt in eerste instantie in strijd met de Construal Level Theory. Echter is de stimulus die in het huidig onderzoek gebruikt is zo dermate dreigend dat in deze situatie de passiviteit zou kunnen overheersen. Het zou kunnen zijn dat het gebruik van social media

deze passiviteit bevordert, omdat het een extra stap is die gezet moet worden om de reactie te uiten. Wellicht dat met dit niveau van dreiging Nederlanders deze stap minder snel zetten.

Het huidige onderzoek liet wel een significant verband zien tussen de ruimtelijke afstand van de aanslagen en de hoeveelheid intensiteit dat in de tweets voorkwam. Op het moment dat een aanslag dichtbij plaatsvond werd er meer intensiteit gedetecteerd in de tweets. Hiermee kon H3 worden bevestigd. Wat hier enigszins mee zou kunnen samenhangen is dat er bij de codering van de variabelen Angst en Woede gekeken is naar of deze reactie ook op de aanslag zelf gericht was. Bij de variabele Intensiteit is hier geen rekening mee gehouden. Op het moment dat er een zowel woedende als geïntensiveerde tweet gepost werd als reactie op een tweet van iemand anders, werd deze niet gecodeerd als woede over de aanslag maar wel als intens. Dit zou kunnen verklaren waarom er vaker Intensiteit voorkwam in tweets en maar zo zelden Angst of Woede. Waren Angst en Woede ook vaker gecodeerd geweest, dan had dit misschien geleid tot andere resultaten t.o.v. de ruimtelijke afstand. Echter verandert dit niets aan het feit dat er een verband gevonden is tussen de ruimtelijke afstand en Intensiteit. Deze zou waarschijnlijk ook gedetecteerd zijn op het moment dat de variabele Intensiteit wel selectiever gecodeerd zou zijn. Toch geeft dit inconsistentie van het onderzoek aan. Concluderend is dit een verrassend resultaat, zeker omdat bij H6 een verband tussen Woede en Intensiteit is bevestigd. Te verwachten zou zijn dat dit verband resulteert in ofwel ook een verband tussen de ruimtelijke afstand en Woede, ofwel géén verband tussen de ruimtelijke afstand en beide variabelen.

Verder werd er verwacht een verband te vinden tussen de variabelen onderling. Er was geen significant verband te vinden tussen de variabelen Angst en Woede. Ook bleek er tussen de variabelen Angst en Intensiteit geen verband te zijn. H4 en H5 konden hiermee worden verworpen. Angst en woede zijn twee verschillende emoties. In de voorstudie kwam naar voren dat dit de meest waarschijnlijke emoties zijn die zullen resulteren uit dreiging (Van der Pligt & Koomen, 2009). Dit was de aanleiding om ook het onderlinge verband te onderzoeken. Echter hebben de resultaten van het onderzoek deze hypothese verworpen. Een verrassender resultaat was de verwerping van hypothese 5. Je zou namelijk kunnen verwachten dat intensiteit vaak gepaard gaat met emoties. Mulken en Schellens (2006) benoemden al kort dat gebruik van intensiveerders een manier kan zijn om meer emotie in een boodschap te stoppen. Desondanks was dit niet terug te vinden bij de variabele Angst.

Wel bleek er een significant verband te bestaan tussen de variabelen Woede en Intensiteit. Op het moment dat er woede in de tweets voor kwam bleken deze tweets

significant vaker en significant zwaarder geïntensiveerd dan bij tweets waar geen woede in voor kwam. Hiermee wordt H6 bevestigd. Onderzoek van Van der Pligt en Koomen (2009) liet al zien dat woede kan leiden tot het overdrijven van bepaalde acties. Dit effect is in het huidige onderzoek bevestigd wanneer het gaat om het overdrijven van taalgebruik. Op het moment dat er woede werd gedetecteerd in de tweets was er een significante toename van intensiteit, en dus overdrijvingen, in het taalgebruik te zien.

Intensiteit is de enige variabele waarbij meerdere verbanden optraden. Het blijkt zo te zijn dat in dit onderzoek ruimtelijke afstand geen invloed had op de emoties van Nederlanders, maar wel op de manier waarop zij zichzelf uitten. Het gebruik van emoties bleek minder vaak voor te komen in tweets dan verwacht. Totaal buiten verwachting bleek er geen enkel effect op te treden bij de emotie angst. Het huidige onderzoek heeft erg specifieke definities gebruikt om de variabelen te beschrijven. Dit om alleen sterke emoties die door iedereen als woede of angst beschouwd zouden kunnen worden te selecteren. Dit zou invloed kunnen hebben gehad op de resultaten. Emoties die wel vaker naar voren leken te komen waren frustratie of bezorgdheid, maar vaak in dusdanig mildere vorm dat deze niet binnen de opgestelde definities van de variabelen pasten. Een emotie die ook erg vaak aanwezig leek te zijn in tweets was ongeloof. Het zou interessant kunnen zijn om deze emotie te betrekken bij verder onderzoek. Daarnaast zou het ook nuttig kunnen zijn om in vervolgonderzoek dieper op emoties in te gaan door bijvoorbeeld te onderzoeken dat op het moment dat er woede in tweets voorkomt, op wie deze woede dan gericht is. Van der Pligt en Koomen (2009) hebben dit in hun onderzoek aangehaald en het zou voor het huidige onderzoek een interessante extensie geweest kunnen zijn die je meer inzichten geeft in de variabele.

Methodiek gekeken bracht het coderen wat complicaties met zich mee, zo bleek uit de teleurstellende Cohen's Kappa. Voor een zo betrouwbaar mogelijk resultaat moesten er goede richtlijnen zijn voor de codering. Deze zijn zo duidelijk mogelijk opgesteld, maar toch bleken de codeurs niet helemaal gelijk stemmig te zijn. Als er meer tijd zou zijn uitgetrokken om onder alle codeurs de richtlijnen duidelijk te krijgen, dan had dit waarschijnlijk voor een betere interbeoordelaarsbetrouwbaarheid gezorgd. Een voorbeeld hiervan is goed te zien in de variabele Intensiteit. Er waren veel tweets met daarin zinnen als "Zeker achttien doden bij..." en "Tientallen doden gevallen bij...". Opvallend was dat sommige codeurs woorden als "zeker" en "tientallen" als intensiverend hadden gecodeerd. Echter horen deze woorden er niet bij omdat het letterlijk beschrijft wat er gebeurd is en er in deze zinnen geen overdrijving gemaakt wordt. Dit soort voorbeelden hadden nog duidelijker aangegeven kunnen worden in

de richtlijnen. Wat ook als extra zekerheid gedaan had kunnen worden is bij het verbeteren van de mismatches met beide codeurs te overleggen en samen tot een eindconclusie te komen. Dit verhoogt de kans dat de tweet juist gecodeerd is.

Verder is het selecteren van meningen van personen essentieel geweest in dit onderzoek om ook daadwerkelijk de focus te hebben op reacties van Nederlanders. Deze selectie is in het huidige onderzoek uitsluitend gedaan via gebruikersnaam. Om bij vervolgonderzoek ook helemaal zeker te zijn dat er alleen meningen geanalyseerd worden zal er daarbij ook gekeken moeten worden naar retweets. Niet alleen om geretweete nieuwsberichten weg te filteren, maar eventueel ook om geretweete meningen van anderen weg te filteren, zodat er weinig dubbele tweets voorkomen. Dit laatste is echter een subjectieve keuze omdat het ook gezien kan worden als het delen van dezelfde mening.

Vervolgonderzoek zal zich kunnen richten op het rechtekken van de hierboven genoemde beperkingen van deze studie. Ook zou het erg interessant kunnen zijn om eenzelfde soort onderzoek uit te voeren in landen als België of Frankrijk, waar de aanslagen die in dit onderzoek betrokken zijn hebben plaatsgevonden. Dit om te zien of er een verschil zit in de reacties van mensen in deze landen t.o.v. landen zoals Nederland, waar nog geen IS-gerelateerde aanslag heeft plaatsgevonden. Het zou zo kunnen zijn dat er in deze landen misschien wel veel meer angst geuit wordt de bevolking.

De resultaten van het huidige onderzoek zijn over het algemeen dus anders dan verwacht was. Het onderzoek heeft inzicht gegeven in de reacties van Nederlanders wat betreft de emoties Angst en Woede en de Intensiteit van het taalgebruik. De resultaten geven een goede indicatie over de algemene reacties van de Nederlandse bevolking en zijn zeker relevant als het gaat om hoe overheidsinstanties om moeten gaan met dergelijke situaties. Gebaseerd op de resultaten van dit onderzoek zal het bijvoorbeeld niet nodig zijn om direct meer middelen in te zetten voor de geruststelling van Nederlanders op het moment dat er een aanslag dichtbij plaatsvindt of om op andere manieren in te spelen op de verwachte emoties. Ook op het gebied van linguïstiek kunnen de resultaten erg nuttig zijn en zou het intense taalgebruik in tweets wellicht reden kunnen zijn voor vervolgonderzoek in dat wetenschappelijk gebied.

Bibliografie

- Alsulaiman, A. (2015). Het Doorbraak Café. *Conference KU Leuven*. Geraadpleegd op 14-11-2016 via:
https://lirias.kuleuven.be/bitstream/123456789/521149/1/Doorbraak_Wat+met+Syri%C3%AB.pdf
- Bakker, E. (2006, april). Het bangste volkje van Europa. *Internationale Spectator*, 60(4).
Geraadpleegd op 20-10-2016 via: https://www.internationalespectator.nl/system/files/20060400_is_col_bakker.pdf
- Beemsterboer, T. (2015). Hoe heeft Islamitische Staat zichzelf georganiseerd? *NRC Dagblad*.
Geraadpleegd op 3-10-2016 via: <https://www.nrc.nl/nieuws/2015/11/17/1560146-a1067838>
- Bollen, J., Mao, H. & Pepe, A. (2011). Modeling Public Mood and Emotion: Twitter Sentiment and Socio-Economic Phenomena. Geraadpleegd op 14-11-2016 via:
<http://www.aaai.org/ocs/index.php/ICWSM/ICWSM11/paper/viewFile/2826/3237/>
- Boven, L. van; Kane, J.; McGraw, P. A.; Dale, J. (2010) Feeling close: Emotional intensity reduces perceived psychological distance. *Journal of Personality and Social Psychology*, Vol 98(6), pp. 872-885. <http://dx.doi.org/10.1037/a0019262>
- Europa Nu (2015). Standaard-Eurobarometer voorjaar 2015: de burgers vinden immigratie de grootste uitdaging voor de EU. Geraadpleegd op 15-01-2017 via: http://www.europa-nu.nl/id/vjw2fckoeqzx/nieuws/standaard_eurobarometer_voorjaar_2015_de?ctx=vhshnf7snxu9&s0e=vhdubxdwqrzw
- Ferraro, K.F. (1995). *Fear of Crime : Interpreting Victimization Risk*. Albany : State University of New York Press
- Furedi, F. (2011). Cultuur van Angst. Geraadpleegd op 20-10-2016 via:
https://books.google.nl/books?hl=nl&lr=&id=FJJ3j_x3UiUC&oi=fnd&pg=PA1992&dq=angst+terrorisme&ots=97LYrKNdIH&sig=R5zS3CvGwHVo_-UigBijK1YsLb0#v=onepage&q&f=false

- Han, D., Duhachek, A. & Agrawal, N. (2014). Emotions Shape Decisions through Construal Level: The Case of Guilt and Shame. *Journal of Consumer Research*. Vol. 41(3), pp. 1047-1064. <http://dx.doi.org/10.1086/678300>
- Lent, van L.G.G. van, Sungur, H., Kunneman, F.A. & Das, E. (2016) Too Far to Care? The Role of Psychological Distance in Online Public Attention and Fear for Ebola. Manuscript under review.
- Liberman, N. & Trope, Y. (2008). The Psychology of Transcending the Here and Now. *Science*, 322(5905), pp. 1201-1205.
- Mulken van, M. & Schellens, P.J. (2012). Over loodzware bassen en wapperende broekspijpen. Gebruik en perceptie van taalinsiverende stijlmiddelen. *Tijdschrift voor Taalbeheersing*. Vol 34, pp. 26-53.
- Oosterveer, D. (2014). De laatste cijfers van het socialmediagebruik in Nederland. Geraadpleegd op 6-10-2016 via: <http://www.marketingfacts.nl/berichten/socialmediagebruik-in-nederland-update-maart-2014>
- Oudheusden van, J. (2016). Islamitische Staat – Ontstaan en geschiedenis van de Terreurbeweging. Geraadpleegd op 3-10-2016 via: <http://historiek.net/islamitische-staat-geschiedenis-terreurbeweging/63530/>
- Pak, A. & Paroubek, P. (2010, mei). Twitter as a Corpus for Sentiment Analysis and Opinion Mining. In *LREc* (Vol. 10, pp. 1320-1326)
- Pligt, Van der J. & Koomen, W. (2009). *Achtergronden en Determinanten van Radicalisering en Terrorisme*. Universiteit van Amsterdam. Geraadpleegd op 20-10-2016 via: https://pure.uva.nl/ws/files/759245/90588_325289.pdf
- Terrorismemonitor. (2016). Geraadpleegd op 3-10-2016 via: <https://terrorismemonitor.nl/terrorisme/organisaties/islamitische-staat-isis/>
- Trope, Y. & Liberman, N. (2010). Construal Level Theory of Psychological Distance. *Psychological Review*. Vol. 177, pp 440-463.

Videbeck, S. (2013). *Psychiatric-Mental Health Nursing*. China : Wolters Kluwer Health | Lippincott Williams & Wilkins

Vo, B.H. & Collier, N. (2013). Twitter Emotion Analysis in Earthquake Situations. *International Journal of Computational Linguistics Analysis*. Vol 4(1), pp. 159-173.

Bijlagen

Figuur 1: TIM-model (Van Mulken & Schellens, 2006)

<i>Soort Intensiveerder</i>	<i>Voorbeeld</i>
Pre-Modifiers	top athlete
Adverb	
- Adverb of degree	tremendously
- Adverb of frequency/quantity	always
- Adverb of modality	of course
- Adjective used as adverb	fantastically painted
- Other adverbs	worldwide
Numeral	asked a hundred times
Adjective	despicable
Noun	spectacle
Verbs	to gorge, to run off
Rethorical figures	
- Conventional Metaphor	His girlfriend is <i>a block of ice</i>
- Original Metaphor	She has a <i>bubbly</i> personality
- Repetition	If it wasn't in <i>Vogue</i> , it wasn't <i>in vogue</i>
- Hyperbole	I'm so hungry <i>I could eat a horse</i>
-Other rethorical figures	<i>not a bad plan</i>
Syntactical intensifiers	<i>both X and Y</i>
Typography	AMAZING !